

Nr 376.

Av herr Holmgren m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 20, angående försvarsväsendets ordnande.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 20 till innevarande års riksdag angående försvarsväsendets ordnande omförmåles icke vid framställningen rörande materielanskaffning, avsedd att täckas genom engångskostnader, marinmyndigheternas yttrande över revisionens förslag i detta hänseende.

I detta sitt yttrande framhålla myndigheterna inledningsvis att de till fullo inse, att även sjöförsvaret måste bära sin andel av de inskränkningar i statens utgifter, som det statsfinansiella läget torde kräva och att de därför och för sin del voro beredda att — så långt sådant är möjligt utan äventyrande av sjöförsvarets effektivitet — tillmötesgå de krav härutinnan, som billighetsvis kunna ställas. Men inskränkningarna finge ej göras i den omfattningen, att sjöförsvaret sattes ur stånd att på ett någorlunda tillfredsställande sätt fylla sina maktpåliggande uppgifter. I anslutning härtill hade myndigheterna ansett sig skyldiga att bland annat föreslå vissa utökningar i den av försvarsrevisionen föreslagna materielanskaffningen för att undvika allt för djupgående olägenheter samt under hänvisning till särskild hemlig skrivelse för materielanskaffning, avsedd att täckas med engångskostnader, upptagit en summa av omkring 29,3 mill. kronor, häri oberäknat förlagskapital för förflyttning av Stockholms varv.

Marinmyndigheternas yttrande vittnar sålunda om en stark känsla för nödvändigheten av att söka åstadkomma besparingar så långt möjligt är. Då de särskilda behoven, som myndigheterna dock funnit oundgängliga och som utmynna i sagda summa av omkring 29,3 mill. kronor, finnas angivna endast i hemlig skrivelse, sakna vi möjlighet att överblicka vilka av myndigheternas krav, som icke vunnit beaktande i propositionen. En granskning av de i denna upptagna beloppen giver emellertid vid handen följande.

I den av försvarsrevisionen för *luftvärnsartilleri och luftvärnskulsprutor* föreslagna summan av 2,350,000 kronor har i propositionen föreslagits en höjning med 785,000 kronor till 3,135,000 kronor. Oaktat detta givetvis måste innebära en avsevärd förbättring, synes det oss dock icke möjligt, att för denna summa anskaffa en tillfredsställande luftvärnsbestyckning

såväl åt flottans fartyg som åt de mycket talrika handelsfartyg, vilka under krig måste tagas i anspråk för sjöförsvarets räkning. Enligt vad vi inhämtat skulle det erfordras ytterligare omkring 2,500,000 kronor för att denna viktiga fråga skulle kunna lösas på ett någorlunda tillfredsställande sätt. Med ett anslag, som stannar vid det av regeringen föreslagna beloppet, torde det då icke kunna undvikas, att ett mycket stort antal fartyg måste förbliva vapenlösa gent emot angrepp från luften. Det synes emellertid vara endast en rimlig fordran, att besättningar å fartyg, som utsändas på viktiga och riskfyllda försvarsuppdrag, också skola hava erforderliga vapen till sitt förfogande, och härtill hör numera ofrånkomligen även försvarsvapen mot fientliga luftfartyg. Är ett fartyg värnlöst mot luftangrepp, så äventyras dess användbarhet helt och hållet. Vi anse det följaktligen nödvändigt, att den föreslagna summan för anskaffande av luftvärnsartilleri och luftvärnsskulsprutor höjes med 2,500,000 kronor.

För flottans fartyg hålles i fredstid en viss kvantitet *artilleriammunition* i förråd, avsedd att motsvara åtgången, intill dess efter ett krigsutbrott ny sådan kan hinna bli tillverkad. Enligt vad vi inhämtat föreligga emellertid vissa betänkliga brister härutinnan av den omfattning, att de icke kunna på långt när täckas med det anslag av 400,000 kronor, vilket i propositionen finnes upptaget för artilleriammunition åt flottan. Vidare finnas i förråd för dessa fartyg ett visst antal *reservkanoner*, men även härutinnan torde finnas betänkliga brister, och något anslag för ändamålet är ej upptaget i propositionen. Inom nu instundande byggnadsperiod avses icke någon ersättningsbyggnad av artillerifartyg. Det ligger då så mycket mera vikt vid, att de fåtaliga befintliga artillerifartygen, särskilt de modernare, verkligen kunna påräknas såsom fullt stridsdugliga, vartill givetvis hör såväl fullständiga ammunitionsförråd som erforderliga reservkanoner. Enligt vad vi inhämtat erfordras för täckande av de viktigaste bristerna ett belopp av

för ammunition utöver av regeringen föreslagna 400,000 kronor ytterligare	1,300,000 kronor
samt för reservkanoner	850,000 »

vilken anskaffning vi finna nödvändig.

De ovan föreslagna ökningarna i engångskostnaderna för marinen $2,500,000 + 1,300,000 + 850,000 = 4,650,000$ kronor motsvara under en tioårsperiod en ökning i årskvoten för engångskostnader av 465,000 kronor.

I anslutning till vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen vid beräkning av den materielanskaffning för marinen, som bör täckas med engångskostnader, ville utöver i Kungl. Maj:ts proposition nr 20 angivna belopp upptaga:

för luftvärnsartilleri och luftvärnsskulsprutor en ökning i

det i propositionen upptagna beloppet av 3,135,500 kronor med 2,500,000 kronor,

för anskaffning av artilleriammunition en ökning i det i propositionen upptagna beloppet av 400,000 kronor med 1,300,000 kronor samt

för anskaffning av reservkanoner ett belopp av 850,000 kronor

eller sålunda tillsammans 4,650,000 kronor.

Stockholm den 26 februari 1924.

Bj. Holmgren.

Erik Uddenberg.

Th. af Ekenstam.

G. A. Björkman.

N. E. Nilsson.

Edvin Leffler.

L. L. Lorichs.

H. Kinmanson.

Erik Nylander.

Carl Ros.

Erik Laurén.

Dan Poppius.

J. Tjellman.

Harry Weibull.

Karl Starbäck.

Richard Hermelin.

Nils Winkler.

Per Pehrsson.
